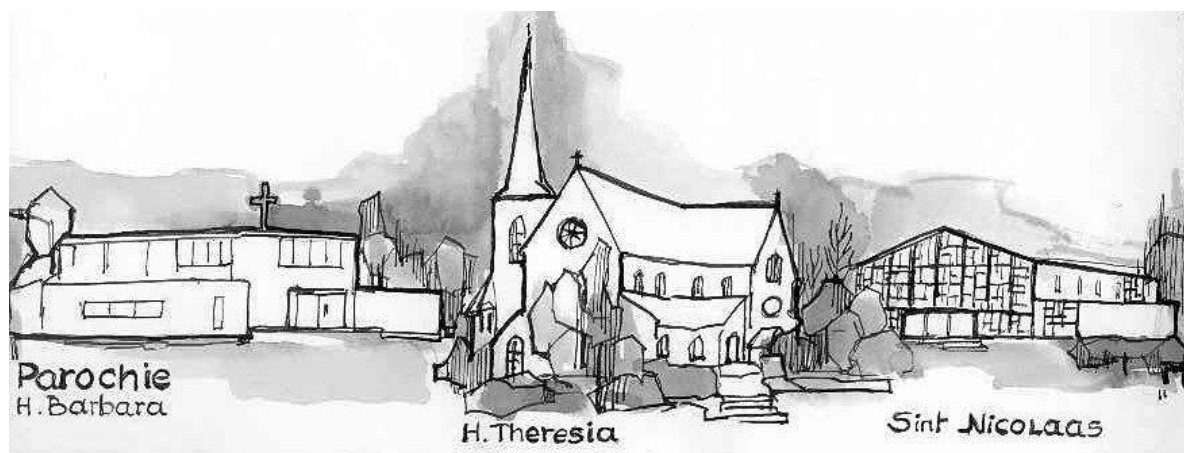

KERKENBELEIDSP PLAN GEMEENTE AS

5 augustus 2019

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL.....	1
INLEIDING	2
1. SITUERING KERKGEBOUWEN	3
2. FICHE PER KERKGEBOUW	4
2.1. Sint-Theresiakerk in As Centrum	4
2.1.1. Identificatie.....	4
2.1.2. Beschrijving	5
2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	6
2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	6
2.2. Sint-Niklaas in Niel-bij-As	7
2.2.1. Identificatie.....	7
2.2.2. Beschrijving	8
2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	10
2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	11
2.3. Sint-Barbara in As (Ter Heide)	12
2.3.1. Identificatie.....	12
2.3.2. Beschrijving	12
2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	14
2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	14
3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE.....	16
3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie.....	16
3.2. Plan van aanpak hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht.....	17
BESLUIT.....	17

INLEIDING

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente As:

- **Parochiekerk Sint-Theresia**, Kerkplein 10, 3665 As
- **Parochiekerk Sint-Niklaas**, Hoogstraat 115, 3668 Niel-bij-As
- **Parochiekerk Sint-Barbara**, Populierenstraat 9, 3665 As (Ter Heide)

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente As, het centraal kerkbestuur van As en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd:

- door de bisschop van Hasselt op datum
- door de gemeenteraad van de gemeente As op datum.....

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Handtekening bisdom

Handtekening gemeente

1. SITUERING KERKGEBOUWEN

1. Parochiekerk Sint-Theresia, Kerkplein 10, 3665 As
2. Parochiekerk Sint-Niklaas, Hoogstraat 115, 3668 Niel-bij-As
3. Parochiekerk Sint-Barbara, Populierenstraat 9, 3665 As (Ter Heide)

2. FICHE PER KERKGEBOUW

2.1. Sint-Theresiakerk in As Centrum

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.1.1. Identificatie

Naam: **Parochiekerk Sint-Theresia**

Geografische ligging

- Kerkplein 10 3665 As
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Genk
- Parochie: Sint-Theresia, As

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Theresia As

Bescherming(en)

- Niet-beschermd

2.1.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Het is een neogotische, basilicale kruiskerk met toren aan het koor, opgetrokken uit breuksteen.

Bij K.B. werd de machtiging gegeven voor de bouw van de kerk op 25 oktober 1929. De eerste steen werd gelegd op 13 april 1932.

De kerk is gebouwd naar een ontwerp van architect Joseph Deré, (1889-1968).

De kerk is vastgesteld als **bouwkundig erfgoed** *Parochiekerk Sint-Theresia van 1950*. Deze vaststelling is **geldig** sinds *05-10-2009*.

De parochiekerk is nog in gebruik voor de rooms-katholieke eredienst.

Er bestaat een inventaris van de onroerende en van de roerende goederen. Oudere informatie is opgeslagen in het Rijksarchief.

b) Architecturale mogelijkheden

In het kerkgebouw is er luchtverwarming op stookolie.

Van de verlichtingsinstallatie werden er in de voorbije jaren verschillende klassieke spots vervangen door energiezuinige exemplaren, wat het elektriciteitsverbruik aanzienlijk heeft doen dalen.

Er is een geluidsinstallatie, sanitair en keuken.

Een gedeelte van de sacristieruimte is geschikt gemaakt (met +/- 30 stoelen en een altaar) voor kleine vieringen in intieme kring.

De toegankelijkheid voor andersvaliden wordt gegarandeerd door een hellend vlak aan de toegangsdeur van de zij-ingang.

Het parochiesecretariaat is gesitueerd in de André Dumontlaan, waar zich ook de archiefkamer voor de kerkfabriek bevindt.

c) Bouwfysische toestand

De bouwfysische toestand van het gebouw is goed, omdat in het verleden systematisch herstellingen werden uitgevoerd van delen van het gebouw die door de tijd afgetakeld waren.

In de loop der jaren zijn de verticale raamstijlen van de glasramen vernieuwd, de vloer van het koor vervangen en de verwarming aangepast.

In 2006 zijn er grote herstellingen aan het dak en de dekstenen gebeurd.

In 2010 werden de galmgaten vernieuwd.

Na een inspectie door Monumentenwacht zijn in 2016 een hele reeks herstellingen uitgevoerd.

Momenteel zijn er geen investeringswerken meer voorzien.

2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

's Avonds wordt de architectuur van het kerkgebouw extra geaccentueerd door de verlichting met behulp van spots.

In lijn met de katholieke traditie worden de kerkklokken geluid om de tijd aan te duiden (ook 's nachts) en ook vóór elke eucharistische dienst.

De bereikbaarheid via het openbaar vervoer is zeer goed: er is een reguliere busdienst van De Lijn aan de overkant van het kerkplein. Ook is er parkeergelegenheid voorzien voor een vijftigtal wagens op de parking voor en naast het kerkgebouw.

De Vrije Basisschool (lager onderwijs) bevindt zich op +/- 20 m. aan de overzijde van de Kerkstraat.

2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Zie bijgevoegd document "Geactualiseerd parochiekerkenplan As".

Deze centraal gelegen kerk doet dienst als liturgische plaats waar de belangrijkste federatieve liturgische vieringen plaats vinden.

Wekelijks wordt er op zondagmorgen een eucharistieviering gehouden. In de kerk vinden doopsels, communies, huwelijken en uitvaartvieringen plaats.

Afwisselend met de St.-Niklaaskerk gaat in deze kerk de jaarlijkse vormselviering door.

Een gedeelte van de sacristieruimte is geschikt gemaakt voor kleine vieringen in intieme kring.

Occasioneel vindt er rond kerstmis een concert plaats.

2.2. Sint-Niklaas in Niel-bij-As

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.2.1. Identificatie

Naam: **Parochiekerk Sint-Niklaas**

Geografische ligging

- Hoogstraat 115 3668 Niel-bij-As
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Genk
- Parochie: Sint-Niklaas, Niel-bij-As

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Niklaas Niel-bij-As

Bescherming(en)

- Niet-beschermd

2.2.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Architect Vanbeuren werd aangesteld het plan op te maken voor de nieuwe kerk. In 1963 werd reeds het plan van architect Vanbeuren door de Commissie van Monumenten en Landschappen goedgekeurd. Op 2 mei 1967 begonnen de werken, in aug. 1967 werd de eerste steen gelegd en ondanks allerlei tegenslagen, kon men reeds op 16 juli 1968 de meiboom zetten op de ruwbouw. Op de tweede zondag van mei 1969 werd de kerk voorlopig ingezegend en genoten de plechtige communicanten van dat jaar het voorrecht als eersten de kerk te mogen betreden.

Bij de plechtige wijding op 6 september 1969 stond bij de aankomst van Monseigneur Heuschen (eerste bisschop van Hasselt), vergezeld van heel wat geestelijken uit de omtrek, een grote menigte volk voor de nieuwe kerk te wachten.

De St. Nikolaaskerk is een aaneengesloten gebouwencomplex dat ruimte biedt aan het kerkgebouw, een parochiezaal, het parochiesecretariaat, alsook de archiefruimte voor de kerkfabriek.

In de zalen vinden allerhande activiteiten plaats en tal van vergaderingen. Er zijn ook catecheselokalen, aansluitend op de catechese voor eerste communie en vormsel kan vervolgens in het kerkgebouw eucharistie gevierd worden. Afwisselend met de St. Theresiakerk gaat in deze kerk de vormselviering door.

In het kerkgebouw valt het doek op van de "Verrezene" van de Benedictijnse kunstenaar Meinrad Dufner en een 13de -eeuwse beeld van de Madonna met kind.

Het kerkgebouw staat ook open voor concerten. Daarnaast is er een overeenkomst met de muziekschool van Dilsen-As voor het gebruik van het orgel in het kader van hun muziekonderwijs.

Er bestaat een inventaris van de onroerende en van de roerende goederen. Oudere info is opgeslagen in het Rijksarchief.

b) Architecturale mogelijkheden

Het kerkgebouw en de aanpalende zalen worden door twee aparte verwarmingen, in 2017 vervangen, verwarmd met stookolie.

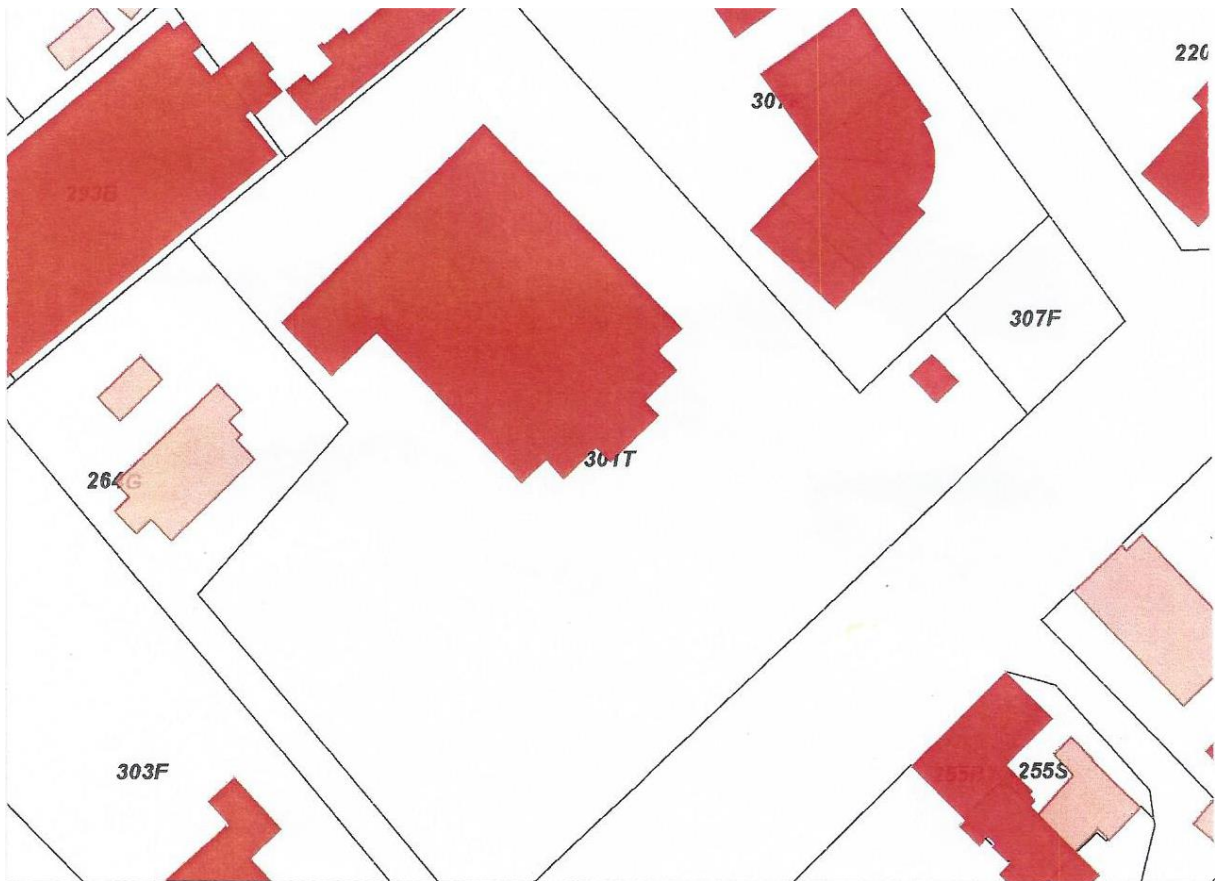
Er wordt internet verbinding voorzien, dit om bij de tijd te blijven.

Er worden ook zonnepanelen geplaatst.

De verlichting wordt verder door ledverlichting vervangen.

Er is een geluidsinstallatie, op twee plaatsen sanitair en ook op twee plaatsen een keuken.

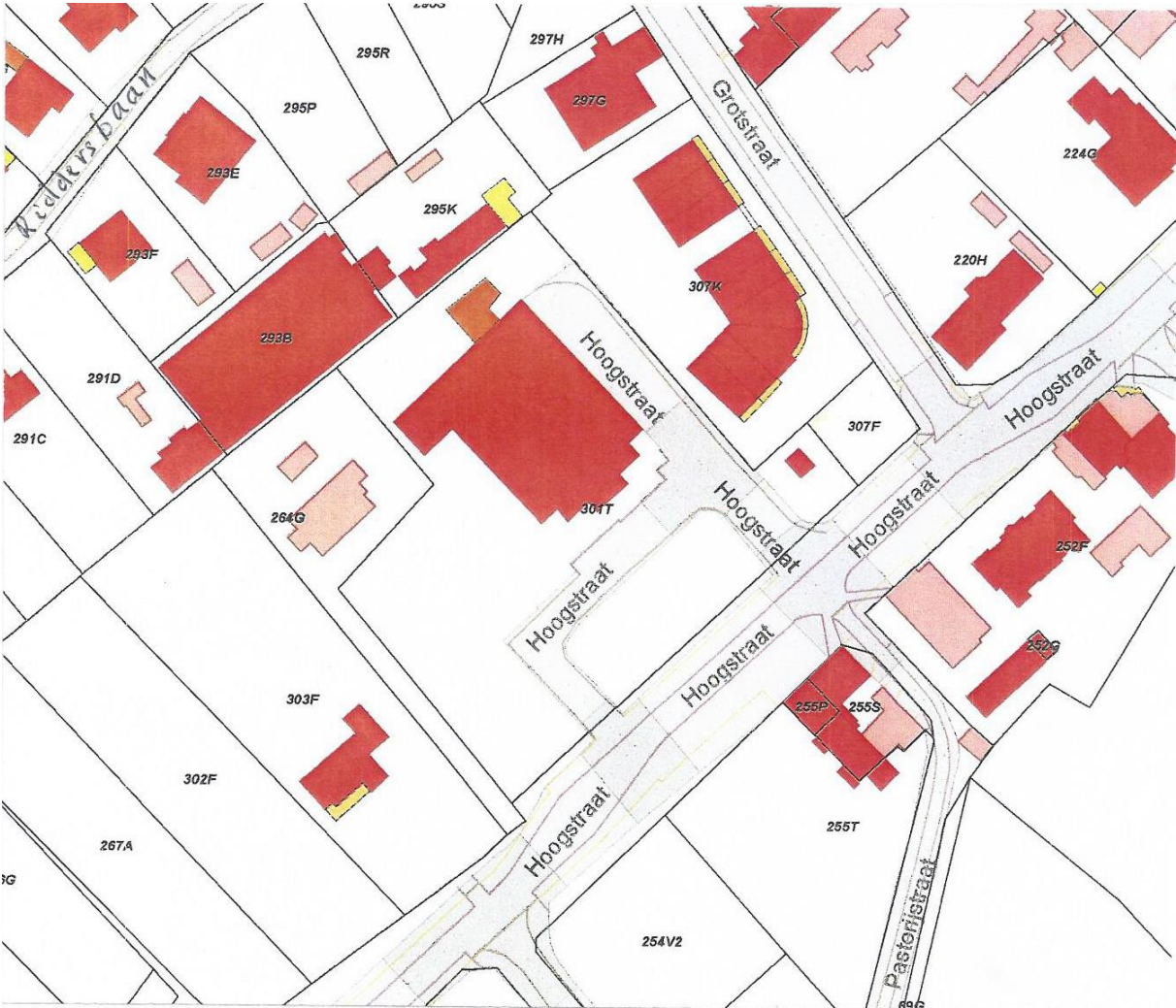
Er is overal zowel in als buiten de kerk toegang voorzien voor mensen met een beperking.

c) Bouwfysische toestand

Alle nodige herstellingen worden zeer snel opgevolgd en hersteld.
Voorlopig geen speciale opmerkingen.

2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Zie bijgevoegd document, deels beschreven in het pastoraal plan.

In de zalen vinden allerhande activiteiten plaats en tal van vergaderingen. Er zijn ook catecheselokalen, aansluitend op de catechese voor eerste communie en vormsel kan vervolgens in het kerkgebouw eucharistie gevierd worden. Afwisselend met de St. Theresiakerk gaat in deze kerk de vormselviering door.

Het kerkgebouw staat ook open voor concerten. Daarnaast is er een overeenkomst met de muziekschool van Dilsen-As voor het gebruik van het orgel in het kader van hun muziekonderwijs.

2.3. Sint-Barbarakerk in As Ter Heide

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

2.3.1. Identificatie

Naam: **Parochiekerk Sint-Barbara te As (Ter Heide)**

Geografische ligging

- Populierenstraat 9 3665 As (Ter Heide)
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Genk
- Parochie: Sint-Barbara, As

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Barbara As

Bescherming(en)

- Niet-beschermd

2.3.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De St. Barbarakerk Ter Heide is een kleine gezellige kerk die zeer geschikt is voor gebedsvieringen met kleine groepen. De migrantenkruisweg is er te bezichtigen. De kerk is ook gemakkelijk bereikbaar voor de bewoners van het woonzorgcentrum 'Pallieter'.

- Geschiedenis van het kerkgebouw en zijn inboedel.
 - Algemene beschrijving:

- Aard van het gebouw: zaalkerk
- Aanwezigheid van sacristie en geen toren.
- Moderne bouwstijl
- Beknopte bouwgeschiedenis
 - Geschiedenis voorafgaande aan de start van het gebouw is nog onbekend.
Met de bouw van de kerk werd in 1970 gestart onder leiding van architect Kestermans
 - De kerk werd 5 jaar geleden volledig gerenoveerd: isolatie, ramen met dubbelglas, vernieuwd dak.
- Orgel en roerend erfgoed
 - Orgel: nieuw orgel werd 2 jaar geleden aangekocht
 - Kruisweg van de immigrant “Tot leven komen”
 - Houtsculptuur St Barbara van Dhr. Hoogmartens.

b) Architecturale mogelijkheden

- De kerk omvat volgende onderdelen
 - Kerk
 - Sacristie
 - Ontmoetingsruimte: deze kan in twee compartimenten verdeeld worden door middel van een schuifdeur.
 - Appartement: voormalige pastorie die nu verhuurd wordt.
- Het gebouw omvat volgende voorzieningen
 - Waterleiding
 - Elektriciteit
 - Geluids- en lichtinstallatie
 - Verwarming op gas
 - Keuken in de parochiezaal
 - Sanitair: Toiletten voor beide genders
- Buiten de pastorie is het gebouw toegankelijk voor personen met een handicap. Alles is gelijkvloers ingericht en nergens zijn er treden aanwezig aan de ingangen.

c) Bouwfysische toestand

De bouwfysische toestand is goed. Momenteel zijn er geen bouwfysische toestanden aanwezig die in de toekomst aan herstelling toe zijn.

Recentelijk werd het dak vernieuwd en tegelijkertijd isolatie aangebracht. De ramen werden voorzien van dubbelglas.

De verwarming en geluidsinstallatie zijn in goede staat.

Er zijn geen investeringswerken voorzien voor de volgende jaren. De toiletten dienen wel vernieuwd te worden. Dit is gepland voor 2019-2020.

2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Het kerkgebouw wordt niet verlicht. Het is niet zichtbaar vanop de Steenweg. De kerk wordt ingesloten door het rusthuis 'Pallieter' en nieuwbouw.

De kerk is goed bereikbaar via openbaar vervoer. Bushalte bevindt zich op 100 meter van de kerk. Deze wordt bediend door de buslijnen 8-9 en 11 om het uur en in het weekend om de 2 uur.

De kerk beschikt over parkeermogelijkheden, die voldoende zijn om de nodige bezoekers (ook bij grotere samenkomsten) op te vangen

De pastorie is aan de kerk gelegen, met een afzonderlijke ingang. Deze wordt momenteel verhuurd vanwege de afwezigheid van een pastoor.

De ontmoetingsruimte bevindt zich in het geheel van het kerkgebouw en heeft geen afzonderlijke ingang.

2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De St. Barbarakerk Ter Heide is een kleine gezellige kerk die zeer geschikt is voor gebedsvieringen met kleine groepen.

De migrantenkruisweg is er te bezichtigen. Het Abrahamhuis verzorgt voor groepen bezinningsmomenten rond deze kruisweg.

In de ontmoetingszaal bij de kerk gaan onder meer de vergaderingen door voor Ziekenzorg en Femma en is zeer geschikt voor ontmoetingen na een viering in de kerk.

De kerk is ook gemakkelijk bereikbaar voor de bewoners van het woonzorgcentrum 'Pallieter'.

- De erediensten
 - Eucharistie om de 2 weken (even weken) op maandag om 18u30.
 - Doopsels: 2/jaar
 - Uitvaarten: ongeveer 2/jaar
 - Huwelijken: 1 à 2/jaar
 - Bij een tweede feestdag (tweede kerstdag, paasmaandag, pinkstermaandag en Allerzielen) is er een viering om 9u15.
- Het Abrahamhuis verzorgt bezinningsmomenten rond de migrantenkruisweg op onregelmatige basis. Dit is een mondelinge overeenkomst tussen Het Abrahamhuis en de kerkraad Ter Heide.
- Het zaaltje verbonden aan de kerk wordt op regelmatige basis gebruikt door socio-culturele verenigingen (Femma, ziekenzorg, AA, knutselgroep en kaartnamiddag voor de plaatselijke bewoners van As).

3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

Deelgemeente (en wijk)	Kerk	Toekomstvisie
As-centrum)	Sint-Theresia	Kerkelijk gebruik en valorisatie
Niel-bij-As)	Sint-Niklaas	Kerkelijk gebruik en valorisatie
Ter Heide (As)	Sint-Barbara	Kerkelijk gebruik met mogelijkheid tot herbestemming in de toekomst

De **Sint-Theresiakerk te As** krijgt het statuut van federatiekerk. Hier zullen alle grote vieringen in het kader van de federatie doorgaan. Er zal altijd voorzien worden dat op zondagmorgen om 10u 45 een eucharistieviering is. Het federatieteam zal telkens bekijken waar bepaalde vieringen doorgaan op basis van geplogenheden. Zo zal er een eerste communieviering zijn in As als in Niel en zal de vormselviering afwisselend in As en Niel plaats hebben. De viering van de pasgedoopten (kinderzegen rond het feest van Lichtmis) vindt plaats in de Sint-Theresiakerk. De huwelijksvieringen hebben meestal plaats in de Sint-Theresiakerk maar het trouwkoppel kan een voorkeur uitspreken voor welke kerk. In de Sint-Theresiakerk hebben doopsels en uitvaartvieringen plaats op vraag van de betreffende familie.

De **Sint-Niklaaskerk te Niel-bij-As** krijgt het statuut van nevenkerk. Zowel de kerk van Niel als die van As hebben op die manier een gelijkwaardige betekenis voor het vieren van de liturgie. Er zal hier op zaterdagavond om 18u 30 elke week een eucharistieviering plaats hebben. De kerk leent er zich vooral toe om de voorbereidingen op vormsel en eerste communie te laten doorgaan omwille van de nabijheid van enkele vergaderlokaaltjes. De gezinsvieringen naar aanleiding van eerste communie en vormsel hebben hier dan ook plaats. Zo zal er een eerste communieviering zijn in As als in Niel en zal de vormselviering afwisselend in As en Niel plaats hebben. Op vraag van het huwelijkskoppel kan de huwelijksviering plaats hebben in de Sint-Niklaaskerk te Niel-bij-As. Zo ook kunnen doopvieringen of uitvaartvieringen er plaats vinden op vraag van de familie.

De **Sint-Barbarakerk van Ter Heide** willen wij ook in de toekomst behouden als een kleine gebedsruimte waar we in kleine groep kunnen vieren. Het federatieteam zal ook naar de toekomst bepalen welke vieringen hier voornamelijk zullen plaats vinden. We willen deze kerk tot een gezellige kleine gebedsruimte omvormen waar de mogelijkheid is om in intieme kring afscheidsvieringen bij een overlijden te laten plaats vinden. Er kunnen ook huwelijk- of doopvieringen plaats hebben op vraag van de familie. Het is de bedoeling om deze kerk te laten opnemen in het gehele project van Nieuw Dak voor de buurt van Ter Heide. In de tussentijd willen we het aantal stoelen in deze kerk verminderen tot een honderdtal zodat op een praktische manier kleine vieringen op een gezellige en intieme manier kunnen plaats vinden. De kruisweg van de migrant willen wij aan het bredere publiek bekend maken. In deze kerk zal er geen weekendviering meer zijn maar opteren we ervoor om op maandagavond (even weken) een viering te houden om 18u 30.

3.2. Plan van aanpak hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

De twee belangrijkste kerken van de federatie As, namelijk de Sint-Theresiakerk en de Sint-Niklaaskerk, willen wij in stand houden en de noodzakelijke investeringen in de toekomst uitvoeren om de kerken als een goede huisvader te beheren. De liturgie zal hier de belangrijkste optie zijn voor gebruik, wat niet wil zeggen dat bepaalde activiteiten die niet storend zijn voor de hoofdopdracht kunnen plaats vinden.

De Sint-Barbarakerk willen wij in de korte toekomst behouden voor kleine liturgische projecten en in samenspraak met gemeentelijke overheid en Nieuw Dak willen wij deze kerk opnemen in het totaalproject dat onder andere op het kerkelijk domein wordt gerealiseerd.

BESLUIT

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien er wijzigingen moeten aangebracht worden, worden deze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop van bisdom Hasselt en door de gemeenteraad van As.